

Έγγραφο συνόδου

B9-0144/2024

26.2.2024

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια δήλωσης του Αντιπροέδρου της Επιτροπής/Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας

σύμφωνα με το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού

σχετικά με την κρίσιμη κατάσταση στην Κούβα
(2024/2584(RSP))

**Gabriel Mato, Michael Gahler, Leopoldo López Gil, Paulo Rangel,
Antonio López-Istúriz White**
εξ ονόματος της Ομάδας PPE

**Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την κρίσιμη κατάσταση στην Κούβα
(2024/2584(RSP))**

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με την Κούβα, και ιδίως το ψήφισμά του της 12ης Ιουλίου 2023 σχετικά με την κατάσταση της συμφωνίας πολιτικού διαλόγου και συνεργασίας ΕΕ-Κούβας υπό το πρίσμα της πρόσφατης επίσκεψης του Υπατου Εκπροσώπου στο νησί¹,
  - έχοντας υπόψη τη συμφωνία πολιτικού διαλόγου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Κούβας, αφετέρου² (ΣΠΔΣ), που υπεγράφη τον Δεκέμβριο του 2016 και εφαρμόζεται προσωρινά από την 1η Νοεμβρίου 2017,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 5 του Συντάγματος της Κούβας,
  - έχοντας υπόψη το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα της 16ης Δεκεμβρίου 1966 και άλλες διεθνείς συνθήκες και πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα,
  - έχοντας υπόψη τον ορισμό της «οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών» στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 5 Ιουλίου 2017, το Κοινοβούλιο έδωσε την έγκρισή του για τη ΣΠΔΣ, με σαφείς όρους που συνδέονται με τη βελτίωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας στην Κούβα, μεταξύ άλλων με τη μορφή ρήτρας αναστολής σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι το συνοδευτικό ψήφισμα καλούσε τις κουβανικές αρχές να επιτρέψουν στις αντιπροσωπείες του Κοινοβουλίου να εισέλθουν στη χώρα και να έχουν πρόσβαση στους συνομιλητές τους·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι αρκετά άρθρα της ΣΠΔΣ ΕΕ-Κούβας, συγκεκριμένα δε τα άρθρα 1, 2 και 3, θεσπίζουν σαφείς αρχές για την ισότητα, την αμοιβαιότητα, τον αμοιβαίο σεβασμό, την ενίσχυση των επαφών, του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ των δύο κοινωνιών·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός των πολιτικών κρατουμένων και των κρατουμένων συνείδησης στην Κούβα έχει αυξηθεί δραματικά, φθάνοντας τους 1 066 στις 31 Ιανουαρίου 2024, εκ των οποίων οι 3 ήταν ανήλικοι κατά τον χρόνο της κράτησής τους· ο αριθμός αυτός είναι οκτώ φορές υψηλότερος σε σχέση με το 2018, ενώ αυξήθηκε κατά 170 άτομα τους τελευταίους 12 μήνες και ισοδυναμεί με μηνιαίο μέσο όρο άνω

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0280.

² EE L 337I της 13.12.2016, σ. 3.

των 14 κρατήσεων με πολιτικά κίνητρα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν επίσης στοιχειοθετήσει περισσότερες από 11 000 περιπτώσεις «προληπτικών» καταδικαστικών αποφάσεων με ποινές κατά μέσο όρο 2 ετών και 10 μηνών·

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ΟΗΕ έχει ήδη εκφράσει στην Κούβα την ανησυχία του σχετικά με την κράτηση και τη φυλάκιση θρησκευτικών ηγετών στη χώρα· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 16 Νοεμβρίου 2023, πέντε εντολοδόχοι και εισηγητές των ειδικών διαδικασιών του ΟΗΕ απέστειλαν ανακοίνωση στην Κούβα περιγράφοντας και καταδικάζοντας τις συστηματικές διώξεις, φυλακίσεις και βασανιστήρια των ευαγγελικών παστόρων και καθολικών ιερέων, των μουσουλμάνων ιμάμηδων και των θρησκευτικών ηγετών της Γιορούμπα/Σαντερία·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων εξακολουθούν να καταγράφουν τη συνεχιζόμενη καταστολή του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης, του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και του συνεταιρίζεσθαι στη χώρα, τη φίμωση από τις κουβανικές αρχές αντιφρονούντων και τη στοχοποίηση υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο έχει επανειλημμένως υπενθυμίσει στην ΕΥΕΔ ότι η συμμετοχή εκπροσώπων της ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών στους πολιτικούς διαλόγους και στα σχέδια συνεργασίας της συμφωνίας αποτελεί ουσιώδη πτυχή της ΣΠΔΣ, όπως τονίζεται στο άρθρο 36, και ότι θα πρέπει να διορθωθεί αμέσως η κατάσταση που επικρατεί από την υπογραφή της συμφωνίας, δηλαδή ότι οι εκπρόσωποι της ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών αποκλείονται από τα ταμεία συνεργασίας ή/και τη συμμετοχή στη συμφωνία, ενώ, αντιθέτως, η συμμετοχή και πρόσβαση σε κονδύλια συνεργασίας επιτρέπεται μόνο σε εταιρείες στις οποίες συμμετέχει το κράτος ή τις οποίες αυτό ελέγχει·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 2 Ιανουαρίου 2024, ο ΟΗΕ δημοσιοποίησε την επιστολή κατηγορίας που απεστάλη στο κουβανικό καθεστώς κατηγορώντας το για καταναγκαστική εργασία, μία από τις μορφές σύγχρονης δουλείας που κατήγγειλαν οι ειδικοί εισηγητές για την εμπορία ανθρώπων και τη δουλεία· λαμβάνοντας υπόψη ότι αρκετοί διεθνείς οργανισμοί έχουν καταγγείλει ότι Κουβανοί πολιτικοί υπάλληλοι, όπως γιατροί, εκπαιδευτικοί, ναυτικοί, μηχανικοί, καλλιτέχνες και αθλητές, που εργάζονται στο εξωτερικό, είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων λόγω των εγγενώς καταναγκαστικών νόμων και κανονισμών που επηρεάζουν ρητά βασικές ελευθερίες, όπως το άρθρο 176 του ποινικού κώδικα, του ψηφίσματος Mincex 368 του 2020, του νόμου περί μετανάστευσης και του διατάγματος 306 του 2012·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το καθεστώς που επιβλήθηκε σταδιακά στην Κούβα αποκλείει κάθε προοπτική για δημοκρατικές αλλαγές, καθώς το άρθρο 5 του Συντάγματος της Κούβας ορίζει ότι το «μοναδικό, μαρτικό, φιντελικό και μαρξιστικό-λενινιστικό Κομμουνιστικό Κόμμα της Κούβας» είναι η ανώτατη πολιτική δύναμη και αρχή της κοινωνίας και του κράτους, και δεδομένου ότι τα άρθρα 4 και 229 καθιερώνουν το υφιστάμενο πολιτικό σύστημα ως μη αναστρέψιμο·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κουβανικές αρχές αρνούνται συστηματικά την είσοδο στην Κούβα σε επίσημες επιτροπές, αντιπροσωπεΐες και ορισμένες πολιτικές ομάδες του

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, διεθνείς οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άλλους ανεξάρτητους παρατηρητές της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών εισηγητών του ΟΗΕ, παρά τις μακροχρόνιες εκκλήσεις όλων των ανωτέρω να επισκεφτούν το νησί·

- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 23 Νοεμβρίου 2023, η Διάσκεψη των Προέδρων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκρινε την αποστολή ad hoc αντιπροσωπείας στην Κούβα, μετά από επιστολή πρόσκλησης της πρέσβειρας της Κούβας στο Βέλγιο και την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία 20 Σεπτεμβρίου 2023· λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 19 Δεκεμβρίου 2023, η Αντιπρόεδρος του Κουβανικού Κοινοβουλίου ενημέρωσε την πρέσβειρα της ΕΕ στην Κούβα σχετικά με την άρνηση της χώρας να δεχθεί την αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου με την αιτιολογία ότι το Κουβανικό Κοινοβούλιο «δεν επιθυμεί να δεχθεί την επίσκεψη βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που εργάζονται κατά των συμφερόντων της Κούβας και είναι πλήρως ευθυγραμμισμένοι με τις Ηνωμένες Πολιτείες»· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρέσβειρα της Δημοκρατίας της Κούβας, σε επιστολή της 25ης Ιανουαρίου 2024 προς την Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ανέφερε ότι ο Πρόεδρος της ad hoc αντιπροσωπείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κούβα και δύο άλλα μέλη «διατηρούν δεσμούς με πολίτες και οργανώσεις που περιλαμβάνονται στον εθνικό κατάλογο προσώπων και οντοτήτων [...] λόγω τρομοκρατικών ενεργειών και παρέχουν στήριξη σε αυτούς»· λαμβάνοντας υπόψη ότι, τον Νοέμβριο του 2023, αντιπροσωπεία του Κουβανικού Κοινοβουλίου έγινε δεκτή στους χώρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο έχει απονεμίσει το Βραβείο Ζαχάρωφ για την ελευθερία της σκέψης σε Κουβανούς ακτιβιστές τρεις φορές: στον Oswaldo Payá, το 2002, στις «Κυρίες με τα Λευκά», το 2005, και στον Guillermo Fariñas, το 2010· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι βραβευθέντες με το Βραβείο Ζαχάρωφ και οι συγγενείς τους εξακολουθούν να παρενοχλούνται, να εκφοβίζονται τακτικά και να εμποδίζονται να εγκαταλείψουν τη χώρα, καθώς και να συμμετέχουν σε διεθνείς εκδηλώσεις·
- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν επιτεύχθηκε ο κύριος στόχος της ΣΠΔΣ όσον αφορά τη βελτίωση των θεμελιωδών ελευθεριών στην Κούβα·
  1. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, παρά το χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από την έναρξη ισχύος της ΣΠΔΣ, η κατάσταση όσον αφορά τη δημοκρατία, τις ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κούβα δεν έχει βελτιωθεί· επισημαίνει ότι, αντιθέτως, η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο νησί συνέχισε να επιδεινώνεται και να χειροτερεύει, κατά σαφή και συστηματική παραβίαση των βασικών διατάξεων της συμφωνίας·
  2. τονίζει την υποχρέωση όλων των μερών να τηρούν τις δεσμευτικές διατάξεις της ΣΠΔΣ και να προασπίζουν την αρχή της οικουμενικότητας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· υπενθυμίζει ότι η ΣΠΔΣ περιλαμβάνει «ρήτρα ανθρωπίνων δικαιωμάτων», ως καθιερωμένο ουσιώδες στοιχείο των διεθνών συμφωνιών της ΕΕ, η οποία καθιστά δυνατή την αναστολή της συμφωνίας σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα·
  3. καταδικάζει απερίφραστα τις συστηματικές παραβιάσεις και καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά διαδηλωτών, πολιτικών αντιφρονούντων,

θησκευτικών ηγετών, ακτιβιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ανεξάρτητων καλλιτεχνών, μεταξύ άλλων, που διαπράττονται από το κουβανικό καθεστώς· καλεί τις κουβανικές αρχές να θέσουν αμέσως τέλος στην πολιτική καταστολής· καταδικάζει την έλλειψη θρησκευτικής ελευθερίας στην Κούβα·

4. εκφράζει την ανησυχία του για την ανησυχητική αύξηση του αριθμού των πολιτικών κρατουμένων, ο οποίος έχει αυξηθεί κατά πάνω από οκτώ φορές από το 2018, καθιστώντας την Κούβα τη μεγαλύτερη φυλακή για πολιτικούς ακτιβιστές και αντιφρονούντες στη Λατινική Αμερική· ζητεί την άμεση και άνευ όρων απελευθέρωση όσων κρατούνται αυθαίρετα αποκλειστικά και μόνο λόγω της άσκησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης και του συνέρχεσθαι ειρηνικώς· ζητεί να αποσυρθούν οι καταχρηστικές ποινικές κατηγορίες και να επιτραπεί σε όσους είναι εξόριστοι να επιστρέψουν στη χώρα τους·
5. καταγγέλλει την πρακτική του κουβανικού καθεστώτος να αποκλείει νόμιμες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών από τα σεμινάρια της κοινωνίας των πολιτών ΕΕ-Κούβας· χαρακτηρίζει απαράδεκτο το γεγονός ότι η ΕΥΕΔ και η αντιπροσωπεία της ΕΕ στην Αβάνα συμφώνησαν να αποκλείσουν την κουβανική δημοκρατική αντιπολίτευση, καθώς και ανεξάρτητες και νόμιμες κουβανικές και ευρωπαϊκές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών από τους πολιτικούς διαλόγους και τους διαλόγους για τα ανθρώπινα δικαιώματα, λόγω έλλειψης έγκρισης από τις κουβανικές αρχές, στερώντας έτσι από τη ΣΠΔΣ ουσιαστικό μέρος του σκοπού της και παραβιάζοντας τη βούληση του Κοινοβουλίου και των κρατών μελών της ΕΕ που την υπέγραψαν·
6. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την ύπαρξη καταναγκαστικής εργασίας στην Κούβα και καταδικάζει την καταναγκαστική εργασία που προωθεί το κουβανικό κράτος, η οποία αφορά ιδίως τις ιατρικές ταξιαρχίες, αλλά και εκπαιδευτικούς, ναυτικούς, μηχανικούς, καλλιτέχνες, αθλητές και άλλους· καταγγέλλει το γεγονός ότι το 78 % των «εθελοντών» σε διεθνείς αποστολές δήλωσαν ότι στάλθηκαν παρά τη θέλησή τους ή έπρεπε να συμμετάσχουν υπό συνθήκες δομικού εξαναγκασμού·
7. σημειώνει ότι, τον Νοέμβριο του 2023, τα μέλη του κουβανικού κοινοβουλίου, συμπεριλαμβανομένου του υπουργού του Εθνικού Κοινοβουλίου της Κούβας, Homero Acosta, έτυχαν σεβασμού και θερμής υποδοχής από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο· δηλώνει ότι ο συνεχιζόμενος αποκλεισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο είναι το μοναδικό ευρωπαϊκό θεσμικό όργανο στο οποίο απαγορεύεται η πρόσβαση στο έδαφος της Κούβας, είναι απαράδεκτος και συνιστά παραβίαση της ΣΠΔΣ· απορρίπτει την απόφαση της Κούβας να αρνηθεί επίσκεψη ad hoc αντιπροσωπείας από το Κοινοβούλιο και παροτρύνει τις κουβανικές αρχές να τηρήσουν τις αρχές της ΣΠΔΣ και να επιτρέψουν στο Κοινοβούλιο την πρόσβαση στη χώρα· ζητεί, σύμφωνα με τις αρχές της ΣΠΔΣ περί ισότητας, αμοιβαιότητας και αμοιβαίου σεβασμού, να θεσπιστούν παρόμοια μέτρα που να απαγορεύουν την πρόσβαση στους χώρους του Κοινοβουλίου σε οποιονδήποτε εκπρόσωπο της Εθνοσυνέλευσης της Λαϊκής Εθνοσυνέλευσης ή του κουβανικού καθεστώτος, και να επεκταθεί αυτή η άρνηση πρόσβασης σε άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ·
8. ζητεί από τις κουβανικές αρχές, σύμφωνα με τη ΣΠΔΣ, να χορηγήσουν πρόσβαση σε

μία αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, άλλων θεσμικών οργάνων της ΕΕ και κρατών μελών, καθώς και ανεξάρτητων οργανώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων προκειμένου να παρακολουθεί τις δίκες και να επισκέπτεται τους εκατοντάδες ακτιβιστές και τους απλούς Κουβανούς πολίτες που παραμένουν φυλακισμένοι επειδή άσκησαν το δικαίωμά τους στην ελευθερία της έκφρασης και του συνέρχεσθαι· καλεί τον ΑΠ/ΥΕ να θέσει στις κουβανικές αρχές το ζήτημα της εκ νέου άρνησης οποιαδήποτε επαφής με το Κοινοβούλιο και να τις παροτρύνει να ανακαλέσουν αμέσως αυτή την απόφαση·

9. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς το Συμβούλιο να εφαρμόσει τις διατάξεις του παγκόσμιου καθεστώτος κυρώσεων της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα (πράξη Magnitsky της ΕΕ) και να θεσπίσει κυρώσεις κατά των υπευθύνων για τις συνεχιζόμενες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κούβα, αρχής γενομένης με την επιβολή κυρώσεων στον Miguel Díaz-Canel, ως τον ανώτερο αξιωματούχο της ιεραρχίας των δυνάμεων ασφαλείας της Κούβας, μαζί με άλλους υψηλόβαθμους αξιωματούχους της κουβανικής κυβέρνησης και όλους εκείνους που ευθύνονται για τη φυλάκιση πολιτικών κρατουμένων·
10. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την ΕΕ να ενεργοποιήσει το άρθρο 85 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΠΔΣ για να ζητήσει την άμεση συνεδρίαση της μικτής επιτροπής λόγω των παραβιάσεων της συμφωνίας από την κουβανική κυβέρνηση, οι οποίες συνιστούν «περίπτωση έκτακτης ανάγκης» που θα πρέπει να οδηγήσει σε αναστολή της συμφωνίας· υπογραμμίζει ότι οι παραβιάσεις αυτές συνεπάγονται συνεχείς και ουσιαστικές παραβιάσεις των δημοκρατικών αρχών, καθώς και αδιαφορία για τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες που περιγράφονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τονίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 5 της ΣΠΔΣ· τονίζει ότι η αδυναμία του κουβανικού καθεστώτος —παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου— να αντιμετωπίσει τέτοιες παραβιάσεις, θα πρέπει να οδηγήσει σε αναστολή της συμφωνίας·
11. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην κυβέρνηση και τη Λαϊκή Εθνοσυνέλευση της Κούβας, στον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Υπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στην Επιτροπή, στον Ειδικό Εντεταλμένο της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, στην Ύπατη Αρμοστέα των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, καθώς και στις κυβερνήσεις των μελών της Κοινότητας Χωρών Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής.